

דף הבית < אודות המכללה < פרסומי המכללה < כתב העת "בתנועה" < כרך ז' חוב' 3-4 (נוב, 2005) <

תואר ראשון תואר שני הכשרת אקדמאים מכינות רפואה משלימה הסמכה בספורט תיירות ופנאי אתגרי תעודה והשתלמויות

שינוי תבנית התנועה על פי הגישה האקולוגית-דינאמית: יישומים בהוראת מיומנויות מוטוריות יסודיות ובפעילות

שינוי תבנית התנועה על פי הגישה האקולוגית-דינאמית: יישומים בהוראת מיומנויות מוטוריות יסודיות ובפעילות גופנית מותאמת

מטרת המאמר היא לתאר מודל הוראה ושיטות לשינוי תבניות תנועה על פי הגישה האקולוגית-דינאמית. יישומי המודל מיועדים לקדם הוראה של מיומנויות מוטוריות יסודיות ופעילות גופנית מותאמת לבעלי צרכים מיוחדים. במאמר מתואר מודל אקולוגי של הוראת מיומנויות, המבוסס על ההנחה שתהליך הלמידה מתרחש בתלות הדדית בין התנאים האישיים והסביבתיים לבין מטרת המשימה. תהליכי הלמידה, שעיקרם שינוי תבנית התנועה מתבנית בלתי אפקטיבית לתבנית אפקטיבית, עשויים, על פי מודל זה, להתרחש באופן ספונטני, ללא הדרכה מילולית וללא שימוש במשוב, אגב קביעת אילוצים סביבתיים. כתוצאה של האילוצים, הפרט מאמץ תבניות תנועה המתאימות ביותר לתנאים הפיזיקליים שלו (כגון: אורך איברים, כוח, קואורדינציה). גישה זו רצויה במיוחד במצבים שבהם שיטת הוראה המבוססת על הפנמה ועל למידה בשיטת עיבוד המידע איננה מתאימה עקב קשיים קוגניטיביים ותפיסתיים של הפרט. כמו כן ניתן להתאים באמצעות תבניות תנועה במצבים של מגבלות במערכת התנועה והתפיסה, כאשר התבניות האיכותיות, שאליהן מכוונים את תהליך ההוראה, בדרך כלל, אינן אפקטיביות עבור הפרט. תהליך ההתאמה מתייחס להיבטים האלה: (א) תיאור התוצאה התפקודית המצופה; (ב) זיהוי הקריטריונים הנדרשים במשימה (מיומנות) המוטורית המבוקשת; (ג) אפיון קריטריונים של מגבלות אינדיבידואליות; (ד) אפיון משתני בקרה המבטאים יחסים בין הפרט לבין הסביבה, שניתן לנצלם להשגת מטרות משימה, למרות התנאים המגבילים; (ה) תיאור אילוצים סביבתיים האמורים להפעיל משתני בקרה ולהוביל לתוצאה של שינוי תבנית. במאמר זה נציג דוגמות מעשיות לשימוש במודל לשם התאמת משימות תנועה הקשורות לחינוך הגופני בגיל הרך ולפעילות עם אוכלוסייה בעלת צרכים מיוחדים.